

Rahapelien onni ja ongelma

Loton alkuaikoina kiersi vitsi laihialaisista. Miksi vakavarainen laihialainen pistää viikolla telkkarin päälle täyden vesilasin ja tipauttaa sinne markan kolikon? No siksi, että lauantaina uutisten jälkeen hän saa markan puhtaana käteen. Siksi kai laihialaiset muiden pohjalaisten tapaan ovat taloudellisesti aika itsellisiä.

Kymmeniä vuosia sitten naureskeltiin valtion liikelaitosten johtajille maksettavista palkoista. Veikkauksen, Alkon, Postin, Telen ja vastaavien johtoon valittiin politiikkaan kyllästyneitä kehäraakkeja, joille sitten pulitettiin parempaa palkkaa kuin kovassa kansanvälisessä kilpailussa taistelevien yksityisten yritysten pomoille. Oli se niin väärin.

Valtion liikelaitosten johtaminen oli varmaan aika lokoisaa hommaa vielä 70- ja 80-luvuilla. Voi korottaa hintoja pari kertaa vuodessa, eikä ollut pelkoa kilpailijoista.

Ajat ovat muuttuneet. Kun Suomi sitoutui yhä tiukemmin länsieurooppalaiseen taloussysteemiin, monopoleja ei enää oikein hyväksytty. Jos aiotte hyötyä vapaista markkinoista, teidän pitää vapauttaa myös omanne, meille kerrottiin.

Veikkaus on yksi viimeisimmistä mohikaaneista. Sen monopoliasema Manner-Suomessa perustuu lakiin. Nykyinen kunta- ja omistajaohjausministeri pysyy vielä vanhassa menossa ja vakuuttaa, että Veikkauksen monopolista pidetään kiinni kynsin hampain.

Ensin Ahvenanmaan maakuntahallinnon omistama rahapeliyhtiö Paf yritti tulla Suomen markkinoille. Se tarjosi Veikkausta houkuttelevampia ehtoja. Paf toimii samaan tyyliin kuin Veikkauskin, eli se tukee yleishyödyllisiä tahoja.

Paf ei kelvannut. Vuonna 2005 korkein oikeus tuomitsi Pafin arpajaislain rikkomuksesta, koska se oli markkinoinut rahapelejä Suomessa. Paf ei tästä ihan toennut, vaan jatkoi nettipeliensä markkinointia.

Markkinointikielto on aika lailla nimellinen. Nykyään katsellaan paljon taivaskanavia ja surfaillaan netissä. Suositun Eurosportin mainostarjonta on tulvillaan rahapelejä. Useimmat niistä on suunnattu vain ja ainoastaan suomalaisille. Puhutaan ja kirjoitetaan suomea.

Nyt puolestaan Veikkaus on joutunut myrskyn silmään markkinointinsa takia. Tilanne on kinkkinen. Pitäisi kasvattaa liikevaihtoa ja tuloutusta valtiolle ja samalla jarruttaa pelaamista. On siinä kovapalkkaisella toimitusjohtajalla mietittävää.

Veikkaus antaa yli kolmen miljardin liikevaihdostaan reilun miljardin suoraan valtiolle jaettavaksi yleishyödyllisiin kohteisiin. Jos se miljardi kuihtuu pois, valtion täytyy ottaa miljardi lisää velkaa, koska tukia ei voi lopettaa. Maailma kehittyy kuitenkin siihen suuntaan, että rahapelien monopoli Suomessa murtuu. Silloin niitä oikeita johtajia tarvitaan.

Kiinnostuin minäkin 60-luvun puolivälissä rahapeleistä. Silloin 20 pennin pajatso oli kova sana. Eräs huonoissa rahoissa oleva puolittutu teekkari tapasi matkusti Helsingistä bussilla kotiinsa Jyväskylään. Hän osti lipun ensin vain Kuhmoisiin. Siellä taukopaikan baarissa kökötti tuttu pajatso, josta hän takuuvarmasti sai kolikot loppumatkan lippuun.

No, pajatson jälkeen ei tullut paljoa kartutettua yleishyödyllistä tukikassaa. Innokkaille rahapeliautomaattien lonksuttajille täytyy olla kiitollinen. Veikkauksen oopperalle antaman noin 40 miljoonan euron ansiosta saa kahdensadan arvoisen lipun kuudella kymppillä. Siellä voi nähdä vaikka Leoncavallon Pajatson.